

Quickscan natuurtoets Van Bevervoordestraat 18 in Gelselaar

rapportnummer 1239

Quickscan natuurtoets Van Bevervoordestraat 18 in Gelselaar

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Colofon

Zelhem : juni 2012

Rapportnummer : 1239
Projectnummer : 1912

Opdrachtgever : Kobessen Milieu B.V.
Contactpersoon : Dhr. J. Geerdink

Opdrachtnemer : Stichting Staring Advies
Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem
T 0314 641910
F 0314 641909
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

Auteur(s) : S.J.J. Wamelink / drs. L.A.M. Witjes

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Stichting Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Stichting Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Stichting Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Stichting Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Stichting Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Stichting Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	9
3.1	Methode	9
3.2	Resultaten	10
4	Flora- en faunawet	16
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	16
4.2	Wettelijke consequenties	19
5	Conclusie	20
	Bijlage 1 KISAL gegevens	21
	Bijlage 2 Impressie plangebied	22
	Bijlage 3 Wettelijk kader	23

1 Inleiding en doel

In het kader van de geplande ruimtelijke ontwikkeling voor de locatie Van Bevervoordestraat 18 in Gelselaar is het noodzakelijk het plangebied ecologisch te beoordelen in het kader van de Flora- en faunawet. Het plan is om op de locatie de aanwezige agrarische bedrijfsgebouwen en een oud boerderijtje met kapschuur te slopen en op de vrijgekomen grond woningen te realiseren. De heer Geerdink van Kobessen Milieu B.V. is betrokken bij de planologische procedure en heeft Stichting Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren op deze locatie. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming kunnen worden gebracht met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Van Bevervoordestraat 18
Plaats: Gelselaar
Gemeente: Berkelland
Provincie: Gelderland

Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in de rand van de bebouwde kom van Gelselaar, deels grenzend aan agrarisch gebied en deels grenzend aan bebouwing met aanliggende tuinen en openbaar groen (zie figuur 1 en 2).

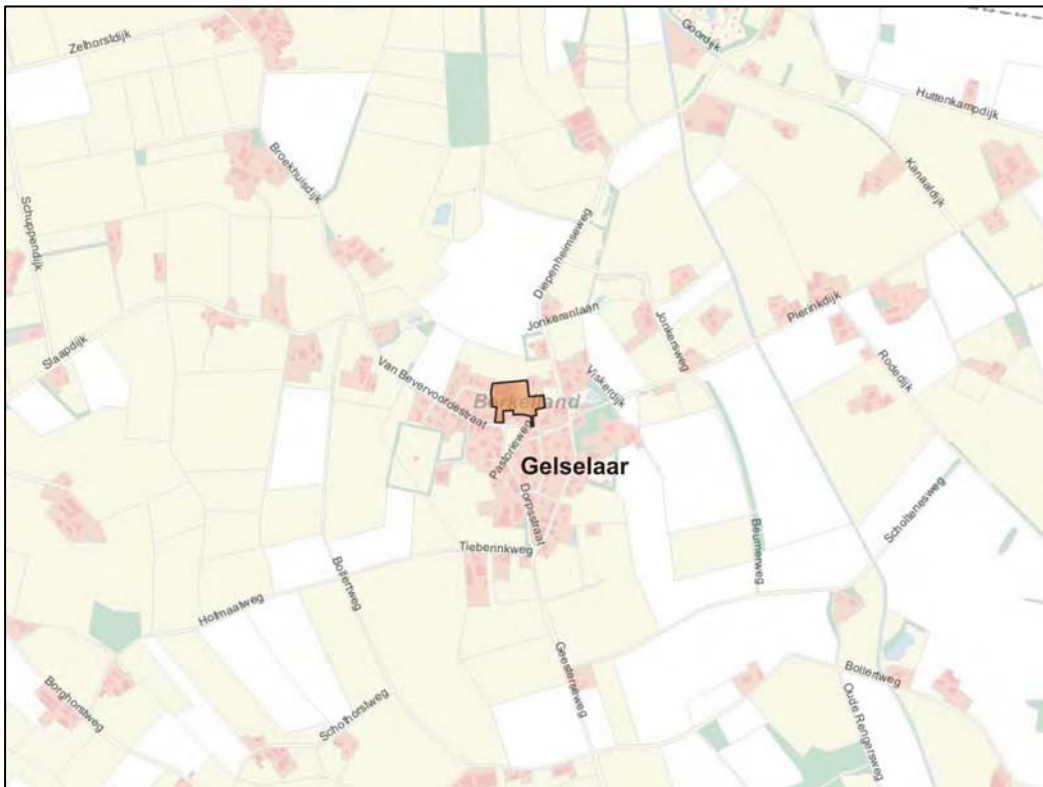
De omgeving van het dorp Gelselaar bestaat uit een agrarisch landschap met weilanden, akkers, poelen en bomenrijen. De in de directe omgeving aanwezige bebouwing bestaat uit woonhuizen, boerderijen en agrarische bedrijfsgebouwen.

Er liggen geen bos- en natuurgebieden in de directe omgeving van het plangebied. Ten oosten van het plangebied liggen het Noordijker Veld en het Needsche Achterveld, beide natuurgebieden met onder andere bijzondere heide- en moerasvegetaties, en het Teeselinkven, een Natura 2000-gebied.

Het westelijke deel van het plangebied bestaat uit enkele agrarische bedrijfsgebouwen met bestrating (caravanstalling en bosbouwbedrijf Mensink). Het centrale deel van het plangebied wordt bepaald door een grasperceel met een zandbult. Een oud en vervallen boerderijtje met schuur en omliggende groen is gesitueerd in het oostelijke deel van het plangebied (zie figuur 2 en bijlage 2).

Geplande werkzaamheden

De na de sloop van agrarische bedrijfsgebouwen vrijgekomen grond zal benut worden voor de realisatie van woningen (nieuwbouwwijk Teeuwland 2). Het bestemmingsplan moet geactualiseerd worden, naar aanleiding van de geplande uitbreiding. Hiervoor dient het plangebied beoordeeld te worden in het kader van de Flora- en faunawet.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (oranje).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (oranje).

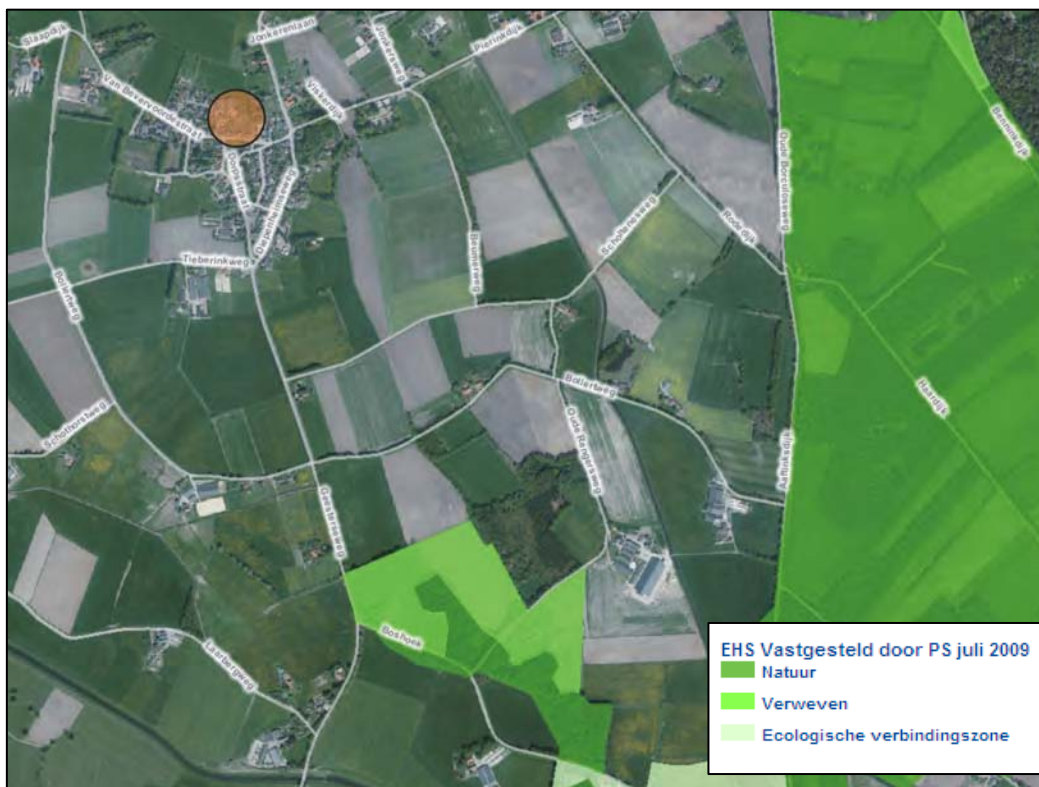
Beschermde status plangebied

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweven en ecologische verbindingzones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweven is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingzones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Binnen de Ecologische Hoofdstructuur geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingsplanwijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegd gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken heeft de provincie de te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied gespecificeerd. In de gehele EHS geldt de landschappelijke verwevenheid van natuur, bos en landschapselementen met cultuurgronden als wezenlijk kenmerk. Daarnaast zijn er per regio nog specifieke kenmerken aangewezen.

Het plangebied ligt niet in de EHS. In de directe omgeving van het plangebied liggen eveneens geen EHS natuurgebieden of ecologische verbindingzones. De afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen EHS natuurgebied bedraagt meer dan 1 km (zie figuur 3).

Figuur 3. Ligging van het plangebied (oranje) ten opzichte van de EHS.

Effectbeoordeling EHS

In het onderzochte plangebied worden op de plek van de te slopen agrarische bedrijfsgebouwen een aantal woningen gerealiseerd. Het plangebied ligt in de rand van de bebouwde kom van Gelselaar en nabij een grotendeels agrarisch landschap, zonder kwetsbare natuurwaarden in de directe omgeving. Er vindt geen ruimtebeslag op de EHS plaats. Bij het toetsingskader van de EHS is geen sprake van externe werking. Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op de EHS zijn niet te verwachten door de aard van de werkzaamheden en de afstand ten opzichte van EHS natuurgebieden. Er hoeft geen verdere EHS toetsing uitgevoerd te worden.

Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het 'Teeselinkven'. De afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied 'Teeselinkven' bedraagt circa 8,5 km (zie figuur 4).

Effectbeoordeling Natura 2000

Door de geplande werkzaamheden zijn nadelige effecten op dit beschermde gebied niet te verwachten. Er vindt op kleine schaal realisatie van een aantal (zorg)woningen met landschappelijke inpassing plaats. De beschermde natuurwaarden van het Natura 2000-gebied zullen hierdoor niet aangetast worden. Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (oranje) ten opzichte van Natura 2000 gebied 'Teeselinkven' (geel).

3 Het ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten bevat twee onderdelen:

- 1) Het raadplegen van de databank van Stichting Staring Advies. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken (zoals het Natuurloket) aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.
- 2) Het raadplegen van relevante verspreidingsatlassen op het gebied van flora en fauna. Voor het plangebied zijn de volgende atlassen geraadpleegd:
 - a. Atlas van de flora van Oost-Gelderland
 - b. Atlas van Nederlandse Broedvogels
 - c. Digitale zoogdieratlas van de Zoogdierversameniging VZZ
 - d. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005
 - e. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen
 - f. De dagvlinders van Nederland
 - g. De Nederlandse libellen

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Stichting Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	12-06-2012	10.30 uur	Bewolkt, droog, 20 °C, wind 2-3 Bf

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het quickscan natuuronderzoek.

3.2.1 Literatuuronderzoek

1. KISAL

In de natuurdatabank KISAL zijn geen waarnemingen van beschermde soorten in het plangebied aangetroffen. In de directe en ruimere omgeving van het plangebied zijn wel beschermde soorten aangetroffen (zie bijlage 1). Het betreft waarnemingen van amfibieën, planten en vissen. De volgende beschermde soorten zijn aangetroffen in de omgeving van het plangebied:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bastaardkikker, bruine kikker, groene kikker complex, brede wespenorchis en grasklokje.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): alpenwatersalamander, kleine modderkruiper en steenbreekvaren.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): boomkikker.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied of de directe omgeving.

2. Verspreidingsatlassen

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt (232-465), de aanwezigheid van de volgende licht beschermde plantensoort weer: gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1). Daarnaast worden de volgende twee zwaar beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2) in het kilometerhok aangetroffen: steenbreekvaren en zwartsteel. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande en andere beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON vogelonderzoek Nederland heeft voor het atlasblok waarbinnen het plangebied valt het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft met name bos- en struweelvogels en vogels van het agrarisch landschap. Naast algemene soorten als winterkoning, merel, koolmees en houtduif zijn er een aantal Rode Lijstsoorten aangetroffen in het betreffende atlasblok. Het betreft deels soorten van het agrarisch landschap als boerenzwaluw, veldleeuwerik en patrijs en deels soorten van bos en struweel als grauwe vliegenvanger, koekoek en wielewaal. Ook de huismus, kerkuil en steenuil, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze vogelsoorten voor kunnen komen in het plangebied.

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas Gelderland, van de Zoogdierverseniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor de omgeving van het plangebied melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis en veldmuis.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): eekhoorn.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): gewone dwergvleermuis, laatvlieger, waterspitsmuis en watervleermuis.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied.

Amfibieën, reptielen en vissen

De site van RAVON (www.ravon.nl), de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 en de Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen maken in de directe omgeving van het plangebied melding van een aantal beschermde soorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): kleine modderkruiper.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): boomkikker, hazelworm, heikikker en poelkikker.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of er beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in en in de directe omgeving van het plangebied aangetoond. Tijdens het veldonderzoek wordt nagegaan of geschikt leefgebied voor beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig is.

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

De aanwezige vegetatie rondom de te slopen agrarische bedrijfsgebouwen is soortenarm en wordt gedomineerd door plantensoorten van voedselrijke en ruderaal omstandigheden als zandraket, akkerdistel, grote brandnetel, gewone berenklaauw, melganzevoet en witte dovenetel. De opgaande beplanting rondom de te slopen boerderijtje en schuur is structuurrijk met een dichte kruidlaag van voornamelijk grote brandnetel (zie bijlage 2, foto 11). Het tussenliggende graslandperceel wordt intensief beheerd en is soortenarm met engels raaigras, witte klaver, madeliefje en gewone paardenbloem (zie bijlage 2, foto 12).

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Het graslandperceel en de randen hiervan zijn ongeschikt als groeiplaats voor de, in de literatuur

aangetroffen, licht beschermde gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1). De opgaande beplanting is geschikt voor de in KISAL aangetroffen licht beschermde brede wespenorchis (Flora- en faunawet, tabel 1).

De streng beschermde plantensoorten steenbreekvaren en zwartsteel (Flora- en faunawet, tabel 2) beschreven in de literatuur worden niet verwacht, door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Ook gezien de voedselrijkdom van de bodem worden geen groeiplaatsen van bijzondere of streng beschermde plantensoorten verwacht. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid bevestigen dit.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: houtduif, merel, ringmus, spreeuw, tjiftjaf, roodborst, vink, witte kwikstaart, zwarte roodstaart en zwartkop. In de omgeving van het plangebied (en overvliegend) zijn de volgende soorten aangetroffen: groenling, houtduif, huismus, koolmees, merel, spreeuw, Turkse tortel, vink en zanglijster. Een deel van de aangetroffen soorten broedt mogelijk in het plangebied. Verder is het gebied geschikt als foerageergebied voor diverse vogelsoorten. De intensief beheerde, open vegetatie in het plangebied is ongeschikt als broedgebied voor grondbroeders, zoals fazant en patrijs.

Het plangebied is ongeschikt als broedplaats of vaste verblijfplaats voor soorten, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals buizerd, boomvalk, huismus, gierzwaluw, torenvalk, steenuil en/of kerkuil. De te slopen agrarische bedrijfsgebouwen en het boerderijtje bieden geen geschikte nestgelegenheden voor deze soorten. Er zijn geen verblijfssporen (braakballen, prooiresten, uitwerpselen) van deze soorten aangetroffen. Door de ligging van het plangebied nabij woonhuizen, schuurtjes en de bebouwde kom van Gelselaar zijn foeragerende huismussen en mogelijk ook een enkele foeragerende kerkuil en steenuil in het plangebied te verwachten. Door de aanwezigheid van voldoende alternatieve foerageergebieden in de directe omgeving van het plangebied en de geplande inrichting van het terrein, waarbij er sprake is van ontwikkeling van ruim voldoende groenelementen, zal de sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen en het boerderijtje geen negatief invloed hebben op deze soorten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van twee licht beschermde soorten aangetroffen: konijn en veldmuis (Flora- en faunawet, tabel 1). Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied door overige algemene, licht beschermde soorten als bunzing, egel en mol. Dit wordt bevestigd door de literatuurstudie.

Steenmarter

In het plangebied zijn verschillende (verse) sporen van de streng beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) aangetroffen. De aanwezigheid van uitwerpselen, prooiresten (veren en eierschalen), latrines en sporen van afgeknabbeld isolatiemateriaal duiden op de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter in één van de te slopen panden (zie foto's 1 t/m 6, sporen steenmarter en figuur 5, locatie vaste rust- en verblijfplaats).

Foto 1.

Foto 2.

Foto 3.

Foto 4.

Foto 5.

Foto 6.

Figuur 5. Locatie vaste rust- en verblijfplaats steenmarter in plangebied Van Bevervoordestraat 18 in Gelselaar.

Eekhoorn

De digitale Zoogdieratlas Gelderland maakt melding van de eekhoorn. In het plangebied zijn geen sporen van de streng beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) aangetroffen. Incidenteel gebruik van het plangebied wordt wel mogelijk geacht. Vaste verblijfplaatsen in de vorm van boomnesten worden buiten het plangebied verwacht.

Waterspitsmuis

De digitale Zoogdieratlas Gelderland maakt melding van de waterspitsmuis. In het plangebied zijn geen sporen van de streng beschermde waterspitsmuis (Flora- en faunawet, tabel 3) aangetroffen. Geschikt leefgebied in de vorm van schoon, niet te voedselrijk, stilstaand tot vrij snel stromend water met een goed ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers ontbreken in het plangebied en in de directe omgeving hiervan.

Overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn geen (verblijfplaatsen van) vleermuizen waargenomen. Er bevinden zich geen geschikte gebouwen in het plangebied, waardoor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen uit te sluiten zijn. De Zoogdieratlas noemt het voorkomen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 3.2.1). Verblijfplaatsen van deze gebouwbewonende soorten bevinden zich elders in het atlasblok waarbinnen het plangebied valt.

Er zijn geen bomen met holten in het plangebied, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten uitgesloten is. De omgeving van het plangebied is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Een vliegroute of essentieel foerageergebied van vleermuizen wordt binnen het plangebied niet verwacht.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. Er bevinden zich geen voortplantingsbiotopen voor amfibieën binnen de grenzen van het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied liggen enkele poelen, sloten en greppels die geschikt zijn als voortplantingsbiotoop voor licht beschermde amfibieënsoorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Incidenteel kan een zwervend individu van een licht beschermde amfibieënsoort het plangebied doorkruisen. Streng beschermde soorten worden hier niet verwacht door het ontbreken van zowel geschikt voortplantingswater als geschikt landbiotoop. Het literatuuronderzoek bevestigt dit.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen.

Hazelworm

De site van RAVON (www.ravon.nl) en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 maken melding van de hazelworm. In het plangebied zijn geen sporen van de streng beschermde hazelworm (Flora- en faunawet, tabel 3) aangetroffen. Geschikt leefgebied in de vorm van structuurrijke, zonbeschenen heide- en bosvegetaties ontbreken in het plangebied en in de directe omgeving hiervan.

Overige streng beschermde reptielensoorten als levendbarende hagedis zijn hier ook niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Vissen

Beschermde vissen zijn hier niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Het literatuuronderzoek bevestigt dit. Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep.

Ongewervelden

Beschermde ongewervelden (dagvlinders/libellen etc.) zijn hier niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Het literatuuronderzoek bevestigt dit. Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 3). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

In het plangebied wordt enkel de licht beschermde plantensoort brede wespenorchis (Flora- en faunawet, tabel 1) verwacht. Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

In natuurdatabank KISAL en de Atlas van de Flora van Oost-Gelderland zijn in de omgeving van het plangebied groeiplaatsen van twee streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 3) aangetroffen: steenbreekvaren en zwartsteel. In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen streng beschermde plantensoorten aangetroffen.

Steenbreekvaren en zwartsteel

Beide soorten groeien op oude muren van sluizen, waterputten en kaden. In de omgeving van het plangebied zijn deze twee varensoorten op de muren van een oude waterput bij Erve Brooks vastgesteld. Door het ontbreken van oude en geschikte muren in het plangebied worden beide soorten niet binnen de grenzen van het plangebied verwacht.

Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen of, voorafgaand aan het broedseizoen het gebied ongeschikt maken als broedplek. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt,

afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Binnen het plangebied zijn geen sporen van vaste rust- en verblijfplaatsen, van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, aangetroffen. Incidenteel gebruik door enkele van deze vogelsoorten als huismus, kerkuil en steenuil is wel mogelijk. De vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus, kerkuil en steenuil bevinden zich (net) buiten het plangebied. Het gebied en directe omgeving blijft na de ingreep voldoende functioneren als foerageer- en leefgebied voor huismus, kerkuil en steenuil.

Overige vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd

Overige aangetroffen en te verwachten vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waar inventarisatie wel gewenst is (categorie 5 soorten), zijn spreeuw en zwarte roodstaart. Vogelsoorten uit categorie 5 keren vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar beschikken wel over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De aanwezigheid van soorten uit categorie 5 kan om extra onderzoek vragen, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (bijvoorbeeld als de ingreep een groot effect heeft op de functionaliteit van het leefgebied van een aanzienlijk deel van de (regionale) populatie).

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van categorie 5-vogelsoorten in het plangebied aangetroffen. De te nemen werkzaamheden hebben geen groot effect op de functionaliteit van het leefgebied van een aanzienlijk deel van de (regionale) populatie van de te verwachten categorie 5-soorten. Bij sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen met potentiële nestlocaties van categorie 5-soorten blijven er voldoende alternatieve nestlocaties voorhanden in het plangebied of in de directe omgeving hiervan. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn (sporen van) zoogdieren waargenomen. De aangetroffen en de te verwachten soorten zijn, met uitzondering van de steenmarter, licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Steenmarter

Het voorkomen van de strenger beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is sprake in het plangebied. De aanwezigheid van verschillende (verse) sporen duiden op de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats.

Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdierverseniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen?

Ja

Bieden de te slopen gebouwen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?

Nee → Bij sloop is nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet noodzakelijk.

2. Zijn er bomen?

Ja

Zijn er (zichtbare) holtes, spleten, scheuren, losse bast in de boom (bomen)?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding?

Nee → Nader onderzoek naar routes van vleermuizen is niet noodzakelijk

De verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aanwezig en ook niet te verwachten door het ontbreken van geschikte gebouwen of bomen met (geschikte) holten binnen het plangebied. Het plangebied en de directe omgeving zijn door de openheid nauwelijks geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Uit het bronnenonderzoek zijn waarnemingen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis bekend geworden. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn vermoedelijk buiten het plangebied aangetroffen.

De geplande ingreep heeft geen negatief effect op vleermuissoorten door de aanwezigheid van voldoende geschikt habitat in de directe omgeving van het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Overige diersoorten

Beschermd amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet aangetroffen.

Gezien het ontbreken van geschikt voortplantingswater en geschikt leefgebied voor zwaar beschermde amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden worden deze niet verwacht in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroepen.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

Zoogdieren

Een ontheffing is noodzakelijk voor het verwijderen van de vaste verblijfplaats van de steenmarter in één van de te slopen agrarische bedrijfsgebouwen van de Van Bevervoordestraat 18 in Gelselaar. In combinatie met de ontheffingsaanvraag zullen mitigerende en compenserende maatregelen getroffen moeten worden. Deze maatregelen worden getoetst en waar nodig aangevuld door Dienst Regelingen.

Vleermuizen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Amfibieën

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Overige diersoorten

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie Van Bevervoordestraat 18 in Gelselaar trekken we de volgende conclusie:

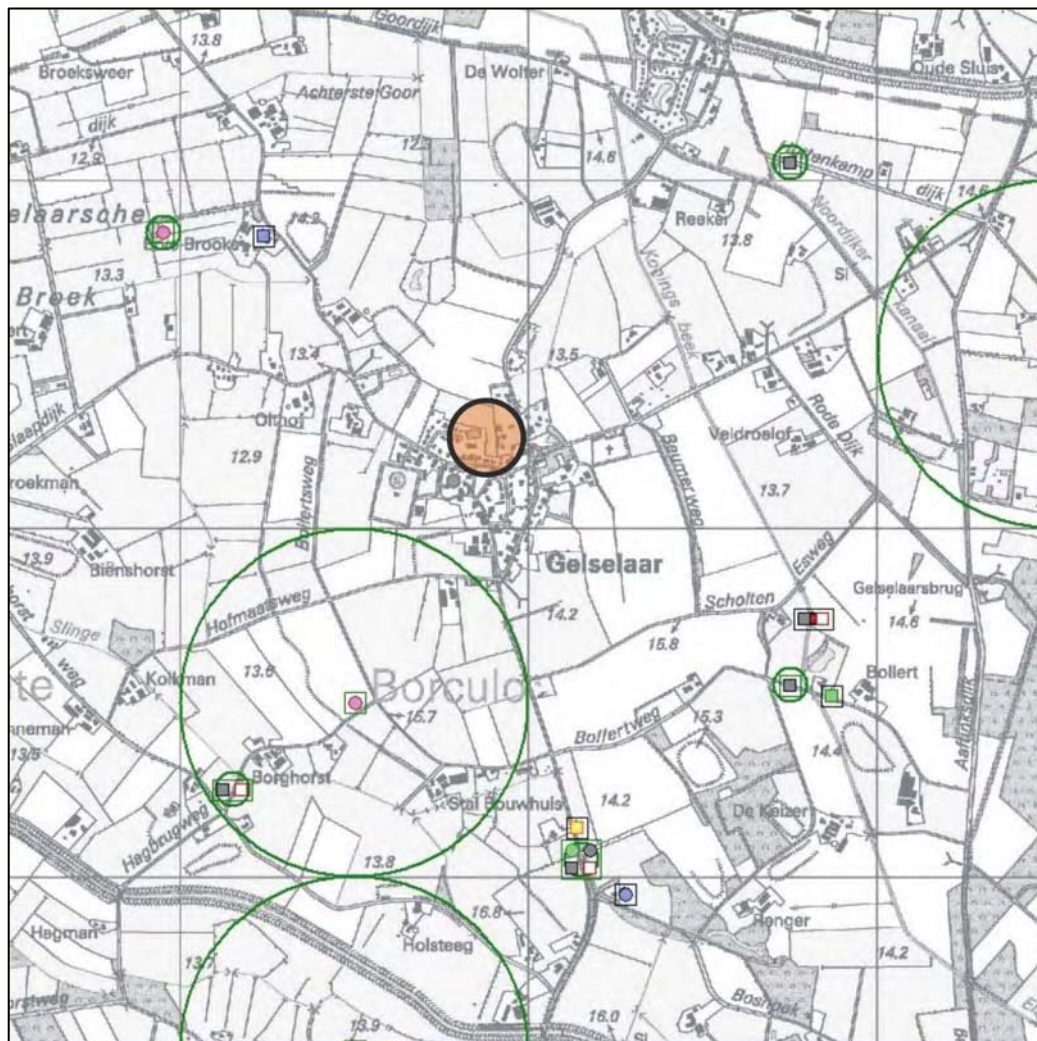
Steenmarter

Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is noodzakelijk voor de steenmarter (Flora- en faunawet tabel 2).

Overige soortgroepen

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is voor de overige soortgroepen niet noodzakelijk.

Bijlage 1 KISAL gegevens

● Bruine kikker	● Alpenwatersalamander	● Boomkikker	● Bastaardkikker
● Groene kikker complex	■ Brede wespenorchis	■ Steenbreekvaren	■ Grasklokje
■ Bempje	■ Kleine modderkruiper		
- = Plangebied

Bijlage 2 Impressie plangebied

Foto 7.

Foto 8.

Foto 9.

Foto 10.

Foto 11.

Foto 12.

Bijlage 3 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoensis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

stichting staring advies

Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem

T 0314 641910
F 0314 641909

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

